

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ОЧУВАЊУ КУЛТУРНОГ И ИСТОРИЈСКОГ НАСЉЕЂА
СВЕТОГ МАНАСТИРА ХИЛАНДАР

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о очувању културног и историјског насљеђа Светог манастира Хиландар уређен је Амандманом XXXVIII на члан 76. Устава Републике Српске, којим је утврђено да право предлагања закона, других прописа и општих аката имају предсједник Републике, Влада, сваки народни посланик или најмање 3.000 бирача и чланом 70. став 1. тачка 2. Устава, којим је прописано да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број:

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број:

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Манастир Хиландар је од свог оснивања 1198. године, као самоуправна монашка установа, јединствен центар српске духовности, културе, образовања и традиције и у том смислу представља непроцјењиву вриједност за наше културно и историјско насљеђе. Заједно са цјелокупном баштином Свете Горе Атонске уписан је у Листу свјетске културне и природне баштине Унеска.

Циљ доношења овог закона је испуњавање свих законских и формално правних предуслова, те сталне и континуиране институционалне подршке и помоћи манастиру Хиландар, односно, Република Српска би преко својих надлежних органа учествовала у организацији прослава, значајних датума, те обављала и друге послове од значаја за очување традиције и културе историјског насљеђа манастира Хиландар.

Доношењем закона створена је могућност да се обезбједи стална, извјесна и сигурна финансијска подршка буџетским средствима Републике Српске, па се приступило утврђивању Закона о очувању културног и историјског насљеђа манастира Хиландар.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чл. 1. до 3. уређују начин подршке и помоћи коју ће Република Српска, преко својих надлежних органа, а посредством Светог архијерејског синода Српске православне цркве, пружати у очувању културног и историјског наслеђа Светог манастира Хиландар; предузимати активности и спроводити програме који се односе на: очување и његовање историјских, вјерских и културних традиција, праћење стања, истраживање, презентовање и интерпретацију покретног и непокретног културно - историјског наслеђа у саставу манастира Хиландар и праћење радова на том наслеђу, обнову и реконструкцију и друге мјере заштите постојећих објеката, изградњу нових објеката манастира Хиландар, рестаурацију и друге мјере заштите осталог историјског и културног наслеђа у саставу манастира Хиландар, као и сопствене активности манастира Хиландар усмјерене на унапређење услова чувања, текућег одржавања и презентовања наслеђа и учешће у организацији прослава значајних датума из историје манастира Хиландар и друге послове од значаја за очување традиције и културно - историјских споменика манастира Хиландара.

Чланом 4. дефинисано је да послови надлежних органа Републике Српске из члана 3. предложеног закона имају за циљ: 1) очување установе манастира Хиландар; 2) очување, истраживање, презентовање и интерпретацију цјелокупног материјалног и нематеријалног културног наслеђа манастира Хиландар; 3) обнову, заштиту, ревитализацију и одрживо коришћење објеката непокретног наслеђа манастира Хиландар; 4) очување, заштиту и представљање живописа и покретног наслеђа манастира Хиландар; 5) унапређење стања имовине и развој манастирске економије манастира Хиландар; 6) подизање нивоа друштвене одговорности за заштиту свјетског културног наслеђа и српског културног и историјског наслеђа манастира Хиландар и подстицање добротворства; 7) подизање свијести и знања о српском културном и историјском наслеђу на Светој Гори Атонској.

Средства за обављање послова, предложених законом, обезбјеђиваће се у буџету Републике Српске. За реализацију пројеката за очување културног и историјског наслеђа манастира Хиландар средства се могу обезбједити и у буџету јединице локалне самоуправе, путем донација и других извора, у складу са законом.

Чланом 5. прописано је да ће Влада Републике Српске, ради разматрања питања из своје надлежности, те давања приједлога, мишљења и стручних образложења, образовати Комисију за манастир Хиландар, као посебно радно тијело, са саставом и задацима.

У члану 6. дефинисано је да ће обновом, реконструкцијом и очувањем манастира Хиландар руководити манастир Хиландар у непосредној сарадњи са Владом, Комисијом Владе из члана 5. предложеног закона и надлежним установама заштите културних добара, кроз учешће у разматрању и усвајању планова радова и извјештаја о извршеним радовима.

Обнова, реконструкција и очување манастира Хиландар спроводи се уз финансијску подршку буџетских средстава Републике Српске, која се опредјељују за сваку текућу годину законом којим се утврђује буџет Републике Српске, полазећи од усвојених планова радова и извјештаја о реализацији радова на обнови, реконструкцији и очувању манастира Хиландар.

Чланом 7. прописано је да назив, име и лик културног и историјског наслеђа и добара у саставу манастира Хиландар у комерцијалне сврхе на територији Републике Српске може користити само манастир Хиландар, а друга лица искључиво по одобрењу манастира Хиландар.

Комерцијалном употребом у смислу овог закона сматра се таква употреба којом се остварује финансијска добит, којом не смије бити нарушена његова културно - историјска вриједност. Репродукције, одливке, копије, факсимиле и фототипска издања културног наслеђа и добара у саставу манастира Хиландар на територији Републике Српске може израђивати само манастир Хиландар, друга лица искључиво по одобрењу манастира Хиландар, као и јавна установа заштите културног наслеђа, а у складу са прописаним мјерама надлежне установе заштите.

Чл. 8. и 9. уређују прелазна рјешења и ступање закона на снагу.

VI ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона потребна су додатна финансијска средства из буџета Републике Српске.